

LEOLE

MAAPERE

• Vanaema Vaike ja Liisi, vanaisa Taso, noorperenaine Maret, noorperemees Jüri ja Siim.

Kui pere hoiab kokku, siis need mured ei tundugi nii suured

"P AKU tüdrukutele korpi ka!" ütles vanaema Vaike Maretile, talu noorperenaisele.

"Pakun, pakun!" vastab Maret ja juhatab meid sõbralikult naeratahes tuppa.

Istume laua ääres ja sööme suure isuga vanaema Vaike lihavõtetõpühadeks küpsetatud korpi, pakku, mahlast ja väga maitstavat. Vanaema ongi talus see peamine söögitegija.

"Kõik tema valmistatud toidud on head," arvab Siim, kes õpib küll alles neljandas klassis, aga teab juba praegu, et tema on talu tulevane peremees, ning ütleb, et tema tulevane naine peab olema ilus, hea ja abivalmis ning oskama kindlasti väga hästi süüa teha nagu vanaemagi.

Maal on hea elada

On ülestõusmissüüa pärastlõuna, Liua talu naistel on parasjagu puhkeae ning aega juttu rääkida.

"Kas teile meeldib siin talus elada?" pärimine vanaema Vaike käest, kes oma lahkel naerataval meel meile juba tükk aega otsa vaatab. "Meeldib, sest siin on kõik ise tehtud. Linna ei tahaks küll elama minna, maal on parem. Maal saab igasuguseid toimetusi teha." Maale meeldib Liisilegi, Täaksi kooli teises klassis õppivale pere pesamunale, sest maal on tema arvates lihtsalt mõnus elada. Saab koeraga mängida ja muidu igal pool vabalt ringi joosta. Suureks saades tahab Liisi arstiks õppida, aga praegu meeldib talle koos vanaemaga torti teha ja ka leivaküpsetamise juures abiks olla. Vanaema Vaike tordid on ümbruskonnas tuntud ja tunnustatud, sest kui aega jätkub, küpsetab ta neid ka külarahva tellimise peale.

"Olen siin alati elanud, väikest peale. Ema ja isa elavad siin, vanaisa ja vanaema ning õde, ja nad meeldivad mulle. Mulle meeldib laut ja lehmad, koerad meeldi-

vad mulle kah ja Vunts on ka tore mees," räägib Siim mõnusa rahuloluga edasi. Vunts on talu sulane, lauda direktor, nagu perenaine Maret tavatseb öelda. "Vunts on nagu meie pere liige kohe. Kui Liisi pidi koolis oma perest pildijoonistama, siis maalil ta ka Vuntsi sinna peale."

Kuhjaverre külas asuva Liua talu taasestamise mõte pärineb vana-peremeheelt. Taso Päeva oli kolhooside ajal agronom. Perenaine Maret kiidab oma äia: "Tal on kõik lehmade põlvnemisedki täpselt peas. Loomade poegimise ajal istus taavaliselt õde otsa laudas. Veel mõõdund aastal muldas ta alas kõik kartulid hobusega äral Juba aastaid peab ta pävaraamatut, kuhu paneb kirja kõik tähtsad asjad: millal künti-külvati, millal koristati saaki, kes käis külas ja kus ise käidi. See on täielik kroonika pere elust!"

Päevade perisa Jüri on rahuliku loomuga töökas ja sõnaks mees. "Aastaid tagasi, kui me juhulikul kokku saime, Jüri lihtsalt tõi mu siia metsa elama!" vastab Maret, kui küsime, kuidas ta siiaakini elama sattus. "Praegu, ausalt öeldes, mulle juba meeldib ka siin. Vahel tahaks aga veel sügavamale metsa minna. Ei, lehma ma enam ei karda ja kõik teised töödki teen ära, kuigi üle ei pinguta ka. Raamatute lugemiseks on ikka aega, kuid mind köidavad teised probleemid – tahan rohkem sissepoole vaadata ja näha, huvitab vaimumaailm, huvitab inimeste, eriti laste mõttemaailm. Suure tähelepanuga vaatan ja loen koolis stendidel laste joonistusi ja kirjutisi, kus on nende mõtted endast ja teistest – kõik see on nagu enesele koha leidmine."

Tööd on nii palju, et mõnikord unustad puhkepäevagi

Tööd on talus kogu aeg, sest

laudas on 70 looma: 30 lehma, sead, kaks hobust ja, lisaks kassid ja koerad. Kuigi lehmaltõpsja on Vunts, tuleb laudatoimetusi ka teistel teha. Hommikul saadab vanaema lapsed kooli, söötab koerad ja kassid ära. Kevadel ja sügisel on lisaks veel põllutööd, sest talus kasvatatakse ka vilja ja kartulipõldki on päris suur.

"Tööd on alati palju, nii et mõnikord pole aega puhkepäevagi tähele panna. See meenub alles siis, kui lapsed kooli ei pea minema. Muidu ei saaks arugi!" räägib peremees Maret. "Meil üsna vanad masinad ja need aina lagunevad. Jüri remondib neid ise. Kui tõesti on mõni suurem viga või rohkem teha, võtab abilisid juurde."

Puhkamiseks tuleb osata aega leida

"Jüri armastab väga kalal käia, eriti talvel, eks siis ole vähem tööd kodus teha. Tal on Võrtsjärves võrgud ja mõnikord võtab Siimu ka kaasa. Jüri on ka jahimees, nii palju muidugi, kui aeg seda võimaldab. Aga seda aega lihtsalt tuleb osata leida.

Suvel plaanivad nad kogu perega mere äärde minna. Liual on perenaise jutu järgi alati jõulupühi peetud, ka siis, kui seda veel avalikult teha ei tohtinud. Päevade peres käib jõulude ajal alati jõuluvana, kuuse alla pakkiide poeamise kommet nende kodus pole. Ka sünnipäevad on tähtsad, eriti laste omad. Kingitused antakse kohe hommikul ärgates ja vanaema küpsetatud pirukad, koo-gid ja tort on alati laual. Ilusaks traditsiooniks on saanud jaanipäeval kodukaasikuu tuletegemine. Volbriõld tehakse ka maituld. Lastele meeldib siis lõketeuhas kartuleid küpsetada või varda otsas vorsti praadida.

"Mulle meeldivad munade-pühad, siis saab mune värvida ja koksida. Värvisin neid munavärviga ja lakkisin siis üle. Ilusad läikivad tuld. Pajutibud on meil ka alati vaasis," räägib Liisi õhinaga. "Palmipühadepähe ajal toome pajukoksaid tuppa."

"Missugused on teie pere röömud ja mured!" küsin Maretit käest.

"Rööm on siis, kui saagid on head, kui sünnib vasikas, kui lastel koolis hästi läheb, kui kõik on terved ja rõõmsad. Ka muresid on,

JUUNIMÕTISKLUS

VARSTI on käes aasta kõige pikem päev, mil õö pikkuseks on vaid viis tundi ja nelikümmend kolm minutit. Jaanipäeva õösel annavad Koit ja Hämarik teineteisele kää ja see kestab kuni vana-jaanipäevani, 7. juulini.

Ka ajalehe toimetamine on nagu omamoodi kellelegi kää andmine. Lehetegevine sunnib sõlmima hulgaliselt kontakte, mis toestavad mulle, et Põhja-Viljandimaal elab palju ideedest pakatavaid ja aktiivseid inimesi. Nende töösse suhtumine on nagu tänaseks manalatele läinud Lepo Sumeral, kes veel hiljuti oma juubeljutus väitis, et tema tööpäeva pikkuseks on kahekümmend neli tundi, sest heliloomingut ei saa teha kindlal kellaajal.

Loomingulisel inimesel võib ära tunda sellest, et nad on altdi uuendusteks, julgevad riskida ja oskavad näha mittenähtavat. Georg Soros, kes soovib avatud ühiskonda, on oma edu põhjendanud sellega, et ta on julgenud olla omanäoline, riskija ja avatud.

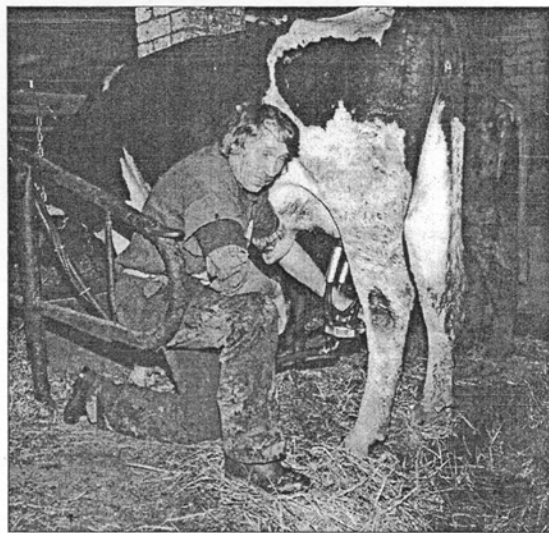
Millegi taolisega kohtusin ma Täaksi Põhikoolis. Nende õpilaste esinemine emadepäeval pakkus mulle elamus, millist teist ma pole varem kogunud, ja ma veendusin, et eranditult igas lapses on peidus ole, mille selle kooli õpetajad on osanud läta. Pole üldse oluline, et kõik täiuslikult välja tuleb, vaid tähtis on anda võimalusi, selleks et tibatilikkesest saaks suur. Sealse kooli õpilase Eva-Leena Miksoni loo rubriiki "Maapere" panen ma lehte uhkustundega, sest jutt Päevade perest on kosutavam kui mõni lõhmuartikkel vabariiklikust väljaandest.

Tänane kolmas lehenumber sisaldab kõiki rubriike, mida tahaksime käigus hoida. Kahjuks jääb leheruumi aina vähemaks, sest avaldamist vajavaid materjale on palju. Kuid südamele jääb noorte inimeste palve, et meie leht võiks nendegi jaoks huvi pakkuda. Lastel on õppimisega seoses palju kohustusi ja muresid. Täiskasvanud peaksid teadma, et noorte aktiivsus saab välja kasvada vaid küpsemate inimeste eeskujust ja toet. Rubriigis "Kaaaslane" on jutt Rein Vendlast, kellest tema õpilaste räägivad veel aastakümnete möödudes, sest ta õpetab lastele midagi händamatut, mida sõnadesse panna on raske. Lions-klubi on seda mõistnud ja Rein Vendla taotlus toetada püüdnud. Pillipuhujate suurim probleem on ruum, kus koos käia, õppida ja harjutada. Kerkib üles küsimus, kes on vastutav selle eest, et me lastel oleks võimalusi oma harrastustega tegelemiseks. Kas muusikatradsioonid saavad jätkuda pelgalt ühe inimese entusiasmil ning laste ja nende õpetaja tervise arvelt? Rein Vendla õpetab lapsi, kujundab isiksusi, suunab saatust, tegemata suuri sõnu, ning ta ei soovind minult kui toimetajat muud, kui et ma tunnustaksin ajalehes lapsi, kes usinasti tema juures pilli puhumas käivad. Mina pöördun aga kõlklde lastevanemate poole, et me üheskoos mõtleksime, kuidas olukorda parandada ja neile soodsad tegutsemistingimused luua!

Mul on ettepanek, et suvekuude lehenumbri oleksid põhiliselt õppurite päral. Sponsorluse korras saaksid edumõelmad firmajuhid ehk toetada ka mahukama ajalehe ilmumist? Loodan, et toimetustegev võtab kontakti nii mõnigi edukas ärireeks, kes investeeriks meelast lastesse.

Vanarahvas teab, et jaanipäeva paiku korjatud arstirohud on kõik väge täis ja neist on tarvitusel abi. Soovin lugejale kosutavat suvepuhkust ja tarkust sumevõnude maksimaalseks ära kasutamiseks. Järgmine leht ilmub heinakuu keskpaiku ja on pühendatud koolilõpetajatele.

Tiit Jüriado

• Vunts oma ametipostil.

vahel tuleb ette väikseid näaklemisi ja laharvamusi, kuid siis tuleb osata andestada ja vabandada. Kui omavahelised suhted on head, siis särab päike ka õösel!" ütles Maret, mõnus naeratus huulil, ja lisab, "tundub, et oleme üksteist ära kodustanud. Hoiame kokku ja siis need mured ei tundugi nii suurel!"

Nii nad – vanaema Vaike ja vanaisa Taso, noorperemees Jüri ja noorperenaine Maret ning nende lapsed Siim ja Liisi ning lauda direktor Vunts – seal Kuhjaverre külas Liua talus elavad. Teevad igapäevast tööd, kasvatavad lapsi, võitlevad eluraskustega ja tunnevad rõõmu.

"Kui mees hoiab oma naise poole, siis on peres kõik probleemid lahendatavad, siis on kõik rahul ja õnnelikud," arvab Maret.

Päevade peres Liual käis Siimu klassiõde Eva-Leena Mikson, julgustuseks kaasas sõbranna Kadri, kogutud materjali aitas jutuks kokku panna Eva-Leena ema Tiia. JAANUS SIIMU fotod

SÜDAMELT ÄRA

Ühiselt oleks kergem

vähem ja eelmised linnajuhid olid hauskvalt kulutanud liiga palju raha ette, ära ootamata selgust eelarve täitumise kohta. Enne, kui saime alustada mõtestatud tegevust linnajuhitumise ümberkorraldamiseks, tuli tegeleda vigade parandusega, teha eelarve muudatused, kärpida aasta lõpuni kõikvõimalikud kulutused, võtta arvelduslaenu selleks, et katta linna jooksvad kulutused. Meile oli arvelduslaen hädavajalik, sest aastat ei saanud lõpetada eelarve defitsiidiga. Samal ajal tuli tegeleda uue, 2000. aasta eelarve koostamisega. Olime sunnitud minema isegi töötasu vähendamisele, et eelarve tasakaalu saada. Ka volikogu liikmetele pole selle aasta eelarves tasu ette nähtud, kõik nad töötavad tasuta ning kompensatsioonideta.

Töö alustamine uue volikoguga on raske: volikogu liikmed pole kokku puutunud eelarvelise süsteemi ja munitsipaalmaajandusega. Tulevikus oleks mõttekas muuta kohalike omavalitsuste volikogude valimise seadust ja korraldada volikogude valimised varem, et uus volikogu ei peaks esimese tööna tegelema vana eelarve lappimise ja uue koostamisega, vaid saaks paar kuudki õppida, tutvuda süsteemi ja seadusandlusega.

Uus aasta pole linna jaoks kergem. Eelmise kahe valimisperiodi jooksul võetud laenuid ja muud võlakohustused ei ületa küll seadusega lubatud, kuid ei lase ka pärast laenuid maksimist midagi korda saata.

Linnal puudub üldplaneering ja arengukava. Kui hakkame kulutama olemasolevaid vaheseid vahendeid üksikute aukude lappimiseks, ootamata selget nägemust linna arengu ja tuleviku suhtes, pole

mingit võimalust sellest mülkast välja saada. Tuleb tunnistada, et ka ametnikud ei ole eriti huvitatud muudatustest. Valla ja linna kolleegid räägivad omavahel läbi hammaste, hääletoonis kostub enim viha kui mõistmist. Ilma koostööta pole aga arengust võimalik rääkida. Vald ja linn on tegelikult üks tervik. Teatud ajani, kui tegutseti ühes majas ja polnud konkreetselt juttu omavalitsuste ühinemisest, olid suhted normaalsed. Huvitav, kas tõesti on ametikoht nii kalliks, et see kaalub üles piirkonna arengus vajalikud sammud. Peaks vist mainima, et linnaametniku palk on väiksem kui pedagoogil ning linnaapeal tunduvalt väiksem kui linnadiirektoril.

Me ei tohi kurta, sest ise tahtsime seda vastutust. See ei loe, et me ei teadnud asjade tegeliku seisuga ja uskumise ametnike väiteid, nagu poleks olukord nii hull. Nüüd tahame, et linnaelanik teaks, millises olukorras praegu oleme, ja palume öelda välja ka oma arvamus, millisen te linna juhtimist ja piirkonna tulevikku näha tahate.

Oleme kuulnud igasuguseid kuulujutte. Väikeses linnas on neid ju palju. Tahaksime teada aga teie tegelike mõtteid? Ootame kaasalöömist kõiges, mida korraldame. Praegused kiiremad plaanid peavad olema seotud linna arengu planeerimisega. Ja mitte üksinda, vaid koos naabritega. See, et viimasel ajal palju räägitakse haldusreformist, ei tähenda seda, et reform toimima ei hakka. Kui meil pole selleks ajaks valmis plaani, kuidas oli edasi korraldada, kaotame aega ja raha.

Lõpuks tahan panna veel kõigile südamele: ärge visake kivi enne, kui te pole tegutsenud devisi "kus viga näed laita, seal tule ja (üttele) aita" all. Volikogu tegutseb teie nimel, selleks et hiljem oleks öelda ka midagi rõõmustavat. Ärge unustage, et teie valitud volikogu on ellu kutsunud teie teenimiseks. Ta peab tegutsema seaduse alusel kohalike huvide kaitsmisel.

Märt Moll

OMAVALITSUSTES

SUURE-JAANI VALLA-VOLIKOGUS

○ Kinnitati Suure-Jaani valla 1999. aasta eelarve täitmise aruanne.

○ Kinnitati OÜ Suure-Jaani Suure 1999. majandusaasta aruanne.

○ Määrati Suure-Jaani valla-preemia Sürgavere Põhikooli direktorile Endla Reimannile.

○ Arutati Suure-Jaani haigla 16

töötaja esitatud avaldust valla-volikogule. Otsustati teha revisjon, tekkinud probleemide lahendamise tehti ülesandeks vallaavalitsusele.

SUURE-JAANI VALLA-VOLITSUSES

○ Ostuetsõigusega erastati Munsu 5 katastriüksus Tiit Tedrele, Nõmmitasaja katastriüksus Koit Jaskale, Hiie katastriüksus Ester Rabale, Olustvere tee 12 katastriüksus Ants Animäele ja Vallimäe katastriüksus Linda Saaretsile.

○ Õigusvastaselte võõrandatud maa tagastamine: Laane 1 katastriüksus Rääka külas tagastati Heino Veldile, Laane katastriüksus Rääka külas tagastati Rein Veldile, Tõnuhansu katastriüksus Ella Rõugule, Tõnne Hansu katastriüksus 1/3 mõttelises osas Ella Rõugule, Leelo Rõugule ja Paul-Ottomar Rõugule.

○ Korteriomandi seadmise teel erastati Olustvere tee 8 katastriüksus Naima Täärile.

OLUSTVERE VALLA-VOLITSUSES

Maa ostuetsõigusega erastamiseks anti seisukoht Ludmilla Pettinenile (Väike Tire mü), Tiia Saarele (Tiigi mü), Aavo Kausile (Sepa mü), Eina Luubile (Orumäe mü), Raul Rondile (Kopli mü), Rein Paasile (Kuusikumäe mü), Helju Smirnovale (Üleoja mü), Elisabeth Kaseväljale (Kungla 3 mü) ja Lilia Jürgele (Tiigi mü).

Õigusvastaselte võõrandatud maa tagastati Maimu Velbaumile (Poe Jüri mü), Maimu Velbaumile (Turu Jüri mü), Elari Teearule 1/2 ja Eva Lutsule 1/2 (Suureaste mü), Kalevi Kivisillale (Oolu mü) ja Harri Kimmellele (Kolga mü).

Anti seisukoht maa enampakumise teel erastamiseks: Juuli mü ja Sooveere mü.

Kas seadused kehtivad ikka kõigile ühtemoodi?

SUURE-JAANI keskinna võib kohata ehadat näidet mulgi jonnist, kuigi Suure-Jaani ei kuulu ju ajaloolise Mulgimaa koosseisu. Ettevõtja Margus Luuken on oma kaupluskohviku "Kalda" ehitamisel juba kaheksa aastat üritanud saada end kõrgemale seadustest ja linna õigusaktidest. Asjatu oleks kirjeldada seda asjaajamist ning vaeva, mis on kulunud "Kalda" kaupluskohviku hoone ehitamise protsessi seadusega kooskõlla viimiseks ning parkimiskorra vaidlusteks.

Tänavaseks kevadeks oli olukord peaaegu "stabiliseerunud", chitusluba teise korruse viimistluseks ja haljastuse korramistamiseks oli olemas, käigusolevatele ruumidele (v.a. II korrus) oli väljastatud ka kasutusluba. Kuid vaikus oli üksnes näilik.

Tänaseks on selgunud, et M. Luukeni uus ehitusprojekt ohustab kõige enam seda kaupluskohviku osa, millist paljud linna ja ümberkaudsete piirkondade elanikud kasutavad bussiootepaviljo-

Määrati Külli Hiimäele kuuluvale Auksi piimapunkti uueks nimetaks Tamme, Anti Külli Hiimäele kuuluvale Tamme majavalitsuse ehitise elamuna kasutamise luba. Anti Külli Hiimäele kuuluvale Tamme majavalitsuses asuvate aida, kuuri ja lauda ning pumbamaja ehitise lammutusluba.

Väljastati tegutsemisluba OÜ Tammepakk puidust toodete valmistamiseks (24. maist 2000 - 23. maini 2001).

OLUSTVERE VALLA-VOLIKOGUS

○ Kinnitati Olustvere valla veevartustuse ja heitvee äräjuhtimise teenuste hinnad (teatud tarbijatele).

○ Volitati maamõõtjaid vormistama erastatavaid ja tagastatavaid maid plaani- ja kaardimaterjali alusel.

Vabade maade taotlemisest Olustvere vallas

Vabariigi valitsus on 4. aprillil 2000 vastu võtnud määruse nr 115 "Maareformi seaduse" § 23¹ ja 23² sätestatud vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamise kord" (ilmunud "Riigi Teatajas" nr 90 10. 4. 2000), kus täpsustatakse Maareformi seaduse §23¹ ja 23² alusel vabade põllumajandus- ja metsamaade erastamist.

Määrusest tulenevalt võib üks isik erastada kokku kuni 10 ha metsamaad, maakorraldusnõuetest võib lisanduda kuni 5 ha metsamaad. Nimetatud metsamaa piirnähtaja hulka arvestatakse ka vaba põllumaa erastamisel saadava metsamaa pindala.

Lähtudes eeltoodust palub Olustvere Vallavalitsus vabade maade taotlejal täpsustada oma taotlused nimetatud piirnähtardest tulenevalt. Samuti palume meid informeerida juhul, kui taotleja on kantud või kantakse maa taotlejate nimekirja piirnähtaja ulatuses mõnes teises vallas. Samas on võimalik omavahel kokku leppida taotlejal, kelle taotlused kattuvad. Võimalusel teha seda hiljemalt 14. juuniks.

Vallavalikogu istung on arvatavasti 15. juunil. Siis saaks kindlata maatuikid, kus on üks taotleja, või anda tahtaja kokkuleppimiseks nende maade osas, millel on mitu taotlejat. Maanõuniku vastuvõtt teisispeeviti ja neljapäeviti 9-12 ja 13-16.

Vallavalitsus

KODUTÖÖ TULEB ENDAL TEHA

ON MEELDIV kogeda, et kolme omavalitsuse ühisprojekt piirkonna ajalehe taasavamiseks on õnnestunud. Tahaksin loota, et ajalehe toimetamisega tegelevat inimestel jätkub ka edaspidiseks tarmukust ja värsket mõtet. Arvan, et väljaanne täidab meediatüümikku, selleks et ka jastada omavalitsuste mõtteid ja tegemisi ning volikogude istungi- te otsuseid. Lugejal on võimalus avaldada omapoolseid tähelepanekuid ja ka teha ettepanekuid omavalitsuste töö parandamiseks.

Muresid ja perioodilist rahapuudust on arvatavasti igas omavalitsuses. Nende lahendamine sõltub inimestest, kes konkreetselt tegelevad antud probleemiga. Lahendamatu muresid ei ole olemas, kuid tihti peale seiskub ellu laiskade tõttu, kes ei viitsi lahendus otsida: on rahulolevaid, kellel on ükskõik, mis juhtub, samuti kuhusetundetu, kellel ei ole aega

tegeleda teiste inimeste hädadega. Loodan, et niisugused ametnikud elavad teistes Eestimaa piirkondades ja meie suudame lahendada ka kõige raskemad ülesanded.

"Leoles" on juba põgusalt puudutatud kolme omavalitsuse ühinemist. Juba pikka aega on olnud see päevakorral, kuid lõpplahenduseni ei ole millegipärast jõutud. Kui antud küsimisega kokkuleppele ei jõuta, siis arvatavasti toimub "sundabiilu", mis ei pruugi õnnelik tulla. Olen kuulnud õhkamist, et oleks ühinatud varem, siis oleks raha nagu raba, kuid see on tühipaljas eufooria. Igal omavalitsusel tuleb kodutöö endal ära teha ja alles seejärel on mõtet asja arutada, Ootame kõikide kodanike arvamusi nendel teemadel ja leht võiks edaspidi neid probleeme kajastada.

Rein Tamm,
Suure-Jaani vallavalikogu esimees
JAANUS SIIMU fotod

Digitaalne telefon jõuab maale!

Juunis käivitub Viiratsis Eesti Telefoni (ET) uus telefonisüsteem RAS 1000. Seadmete tootjaks ja paigaldajaks on tuntud telekommunikatsioonifirma ERICSSON. RAS 1000 on digitaalne raadiotelefon, milles on ühendatud tavatelefon ja raadiotelefon tänapäevased võimalused. Tavapäraste jutmete asemel peab raadiotelefon telefoni-keskjaamaga ühendust raadiolainete abil. Kasutust leiab see põhiliselt hõredalt asustatud piirkondades, kus kaabliõrgu rajamine on majanduslikult ebaõstarbekas. RAS 1000 kõnekanalite turvalisuse aste on väga kõrge ja pealkuulamisvõimalus on väljatstatud.

Viiratsi RAS 1000 katab Viiratsi, Saarepeedi ja Olustvere valla ning Kolga-Jaani valla lõunapoolse osa.

Raadiotelefoniga on võimalik kasutada kõne-, lisa- ja andmeside teenuseid, saata faksi jne. Ka helistamine ei erine millegi poolest tavatelefoniga helistamisest.

Raadiotelefoni paigaldab Eesti Telefoni montöör.

Lülitumine telefonivõrguga maksab raadiotelefoni puhul 284 krooni, millele lisandub esimese kuu abonemntas 75, seega kokku 899 krooni. Kõneminuti hinnad on alates 1. maist 1999 järgmised:

Kõne alustustasu, (alates 8. sekundist)	0,48
Kohaliku kõne minut	0,16
Soodustariif (18-7, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel)	0,08
Riigisisese kangekõne minut 1,06	

Soodustariif (18-7, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel) 0,53

Lülitumisavaldusi võetakse vastu Eesti Telefoni Viljandimaas esinduses Viljandis Posti 9 või vallaavalitsuses. Avalduse saab esitada ka interneti vahendusel aadressil <http://www.et.ee/tellimine/>. Avalduses palume märkida taotleja nimi, isikukood ja täpne aadress (soovitav koos asukohta täpsustavate märkustega).

Kes on juba avalduse esitanud, neile saadetakse chitusvõimaluste olemasolu vastav teade. Kui loobute avaldusest või on muutunud elukoht, palun teatage sellest ka ET Viljandimaas esindusele telefonil 165 (tasuta number).

Lisainfot saab küsida telefonil 165 või 30 015.

Eesti Telefoni
Viljandimaas esindus

KUU KÜSIMUS

Mida arvate Leole linnuse kasutamisest meie piirkonna tõmbenumbrina, korraldades seal folgipidusid ja ajaloolise sisuga teatrietendusi?

ENDEL VINGISSAAR, pensionär: "Küsimuse üle peaks enne mõtlema, kuid ma ei vasta sellele ka eitavalt. Umbes kolmkümmend aastat tagasi etendati seal ooperit "Lembitu". Tänapäeval pole probleemiks rahva majutamine, sest kohale sõidetakse oma autoga."

HELGI LINNAS, Sürgavere rahvamaja juhataja: "Sinna sobiks kohalik folkloor, aga ma ei tea, kas meil oleks midagi sellist välja pakkuda. Suure-Jaani kihelkonnast rahvalaule on kirjutatud, aga tants ma ei tea. Suhtun asjasse positiivselt."

TIIT SIIM, kultuurirajaja direktor: "Oleme juba mitmeid

aastaid mõelnud "Lembitu" lavastamisele. Kuid raha? Aga folkloorirühitused on täiesti reaalsed. Selleks peavad kokkuleppe saavutama Olustvere vald, Suure-Jaani linn ja vald, muidu pole see võimalik."

ANTS TÜRNER, peamehhanik: "Seal on ju "Lembitu" juba lavastatud. Mäletan, et rahvast oli nii palju, et osa inimesi jalga maha ei saanud - istuti teiste õlgadel. Vanasti olid populaarsed tuletõrjehooned ja piirkondlikud võistlused. Mina olen küll selle poolt, et seal pidu pidada. Reostada muidugi ei tohiks."

AITA TAMPERE, koorijuht: "Ma saan aru, et tänapäeval ollakse hädas sellega, mis müüb. Mina välistaksin seal sellised üritused. Kõike ei saa müüa ja tõmbenumbriks teha. Oli aeg, mil ei tahetud, et seal trambitaks ja pidusid peetaks. Mina jätkaksin selle kohaks, kus lihtsalt vahel käiakse, aga suuri pidusid üldse ei peeta."

TIIT SEPP, Paala rahvamaja juhataja: "Haapsalu "ratsutab"

oma Valge Daami seljas edukalt palju aastaid. Igal pool otsitakse praegu oma väljundit, et kujundada head mainet. Me oleme kas rumalad, ükskõiksed või laisad, et ei ole ära kasutanud potentsiaali, mis meil on, kuigi linn on natuke Kappide puhul seda teinud. Võimalik oleks linnamäe lähiümbruse baasil teha väga huvitavaid õppe- ja teatriteatrite, sest paikkond hõlmab väga mitmekesist koostust: on segamets, kuusemets, niit, soo, oja jne. Seda tehakse igal pool ja need on populaarsed. Miks ei võiks ehitada ules linnuse? Milline atraktsioon! Norras, kus oletatakse viikingite asulaid, inimesed elavad sellisest asjast. Miks ei võiks teha sepiidid, suveniire ja isegi vabaõhumuuseumi koos käsitöökodadega, mis hõlmaks mitmeid ajastuid Lembitu-ajastudest alates. Sel teemal võiks teha mõttetalgud, sest see on huvitav küsimusterig."

KIRILE LOO alias HEIDI KRUISE, Eesti Radio laste laulustuudio juhatajana: "See on iseenesest päris hea paik taolise asja jaoks. Kuid siis on siia vaja ehitada lava ja luua tingimused esinejate ja kuulajate jaoks. Meil oli siin väga külm oodata ja esineda. Aga muidu on see väga ilus kohakene. Ma ei ole Keskk-Eestis varem käinud. Olen selline inimene, kellel on Eestimaa veel läbi käimata."

(Kes on Kirile Loo? (andmed internetist): Puhastverd eestlane, kes juba 15 aastat on laulnud ja kontserte andnud. Ta tunneb huvi eesti rahvalaule vastu ning sünteesib seda helilooja ja esitajana oma muusikaks, mida võiks nimetada world music. Ta on lõpetanud Otsa nim. Tallinna Muusikakooli estraadilaulu eriala.)

Intervjuu eesindaja ja pildistanud Jaanus Siim

KAASLANE

Kes seisab ime taga?

SUURE-JAANI ime on kahtlemata laste puhkpilliorkester, millest võiks välja kasvada Põhja-Viljandimaa visitiikart, sest vabariigis ei ole palju niisuguseid koole, kus tegutses selline orkester: moes on linnadele välja mõelda omanäolisi nimesid ja tõmbenumbreid - miks mitte Lembitu linnuse korraldada uhkeid puhkpillifestiivale, nii et tee Suure-Jaani Lõhaverre (või vastupidi) oleks täis marssivaid pillimängijaid ja külalisi ning linna areng sõltuks ka kultuurilombest turistidest.

Et pillist helisid välja võluda, on vaja enne teha tööd, mis nõuab palju aega, kannatlikkust ja talenti. Rein Vendlat iseloomustas üks tema kolleeg ainult ülivõrdeliste sõnadega: fantastiline inimene, hea psühholoog ja söber, kes mõistab last ka siis, kui see ei suuda mängida orkestritööks vajalikul tasemel. Suure-Jaani kool ei saaks ühkkustada orkestriga, kui poleks Reinu, kes loominguilise inimesena on avatud kõigele ilusale ja uuele, sest tema tööd pole võimalik teha inimesel, kellele puuduvad need omadused.

Lions-klubi on hakanud sillutama rohelist teed nii Reinule kui ka lastele, kellele ta on pühendanud kogu oma aja ja energia. Füüsilist energiat Reinul jätkub, sest teda vajatakse Pärnus, Tõstamaal, Lihulas ja paljudes teistes kohtades. Rein on mees nagu orkester ja Figarona jätkub teda igale poole, ütles Reinu hea kolleeg Riina Mankin, kes on talle tänulik abi ja toe eest. Kuid samas on Rein kaitsetu nagu kõik loometinimesed, sest avatus lasab endasse ka halva, mida meie ümber kahjuks leidub.

Kuigi tal ei ole lähenevat juubelit ja ka vabariiklikku preemiat ja aukirja pole veel kohale saabunud, soovime Reinule, et tema unistused täituksid. Need on seotud ju meie lastega!

Tiiu Jürjudo
JAANUS SIIMU foto

Raamat oli, on ja jääb

raamatu kadumise kohta: "Mina küll ei kujuta raamatu pärskadumist ette. Ega taha hästi uskuda, et kunagi hakatakse kõike erinevatel ekraanidel lugema. Või et lapsele antakse kooli kaasa kaks väikest kohvit: esimene on kogu maailma ilukirjandus, teine kogu maailma teatmekirjandus. Ekraani on pikalt ebamugav pööratseda."

Meist igapähele on oma erilised mälestused esimesest kokkupuu- test raamatuga. Küllal algas see aabitsast ja muust kodusest kirjavara, kus varem oli aukohal raamatute raamat Piibel. Mulle on meelde jäänud Lahmuse kuueklassilise algkooli raamatukogu 1938. aastal lugemiseks saadud esimene raamat - E. Männiku "Jänesepeog To-oo". Laenuatjaks oli õpetaja Johanna Laane (Rõõp). 1942. aastal aga sain õpetaja Paul Keesilt lugemiseks R. Tagore'i imeline luulekogu "Gitandžali".

Lõpuks paar sõna raamatukogudest. Suure-Jaani 7. kodu-nurimispäeval 1990. aasta 26. oktoobril keskkoolis andis linnaraamatukogu juhataja Eir Valdmaa ülevaate kihelkonna raamatukogudest. Neid on olnud üle paarikümne. Saime teada, et moodunud sa- jandivahetusest avas sinne kiriku- õpetaja Georg Alfred Rosenberg (1870-1935) laenuramatukogu, mis oli linnaraamatukogu eelkäija. On tekkinud mõte koguda mater- jale endiste raamatukogude kohta. Palun saatke oma meenu- tusi allkirjutanule toimetuse aad- ressil Suure-Jaani, postkast 35.

Endel Vingissar,
raamatuisõber

KIRJAD TOIMETUSELE

Küsi suur grupp lapsevane- maid Suure-Jaani linnast: miks ei saa linnas elavad lapsed toe- tust kooli lõpetamise puhul?

PREEMIA VÕI TOETUS?

Maikuu on juba läbi ja vääramat- tulit lähenevad lõpupeod, seda nii üheksandale klassile kui ka abi- tuuriumile. Sünnimused on kahtle- mata mõlemad. Nende puhul on ta- valisest enam põhjust rääkida har- iduse tähtsusest ja tähtsustami- sest ning tahes-tahtmata tehakse neil puhudel ka kokkuvõtteid mõeldud üheksa või kahe-teist- kümne aasta jooksul tehtud töö tu- lemusest. Tulemusi on mitmesu- guseid, on nii häid, lausa silma- paistavaid kuid kahjuks ka tulemu- si, mis ei kannata mingit kriitikat.

Viimase nelja aasta jooksul on Suure-Jaani Gümnaasiumi (ka IX klassi) lõpetajaid meeles peetud. Kord on rahasummad olnud suu- remad, teinekord jällegi väike- mad, kuid meeles on peetud kõiki lõpetajaid. Ja kõiki võrdselt. Täna- vu kevadel on koolilõpetajate tee- mat arutatud Suure-Jaani Linna-

valitsuses korduvalt ja arutelu jõu- dis maikuu istungil ka linnavoli- kokku. Arutelu linnavolikogus oli ootuspäraselt tuline, kuid lõpuks jõuti ühisele seisukohale. Emot- sionaalselt arutelu jätkus ka linna- volikogu istungile järgnenud vali- tuse istungile, mille tulemusena sündis linnavalitsuse korraldus premeerida edukaid gümnaasiumi- lõpetajaid kingitustega (kuldmeda- lliga lõpetajaid kuni 5000 kroonise ja hõbemedaaliga lõpetajaid kuni 2500 kroonise kingitusega). Miks just selline otsus? Peamiseks küsi- museks oli probleem, kas tegemist peaks olema toetuse või preemia- ga? Linnavalitsus leidis, et kõigile lõpetajatele ühistel alustel emba- kumba maksmine ei ole põhjenda- tud. Toetuse maksmine kõigile lõ- petajatele ühistel alustel kaotaks toetuse mõtte, sest kõik ei vaja ju toetust ühtemoodi. Kui tegemist on aga preemiaga, siis tekib kohe küsimus: kes on premeerimist väärt? Linnavalitsus ja -volikogu leidsid, et preemiat on väärt need, kelle tulemus kooli lõpetamisel on talle nii silmapaistev, et seda tun- nustatakse ka riiklikul tasandil kas kuld- või hõbemedaaliga. Neile, kes aga tõesti toetust vajavad, jääb alati võimalus tavakorras toetuse taotlemiseks.

Juhindudes põhimõttest, et üheksanda klassi lõpetamine ei to- hiks olla veel kaugeleki haridustee lõpp, leidsid nii linnavalitsus kui ka volikogu, et premeeritakse üks- nes gümnaasiumi lõpetajaid. On ju IX klassi lõpetamine lausa sea- dusega igapähele pandud kohustus ja see on ülesanne, millise kvalite- teetne täitmine ei peaks sõltuma preemiast. Neile aga, kes on güm- naasiumi lõpetamisel olnud tõesti tublid, olgu väike preemia inmus- tuseks edaspidisel hariduse oman- damise raskel teel.

Kirjeladatud otsused peaksid sel- listena jääma kehtima mitte üksnes tänav, vaid ka edaspidi. Seetõttu vastan pealkirjas esitatud küsimusele ühe sõnaga - PREEMIA.

Mihkel Jürissoon

Unustatud kalmud

Emadepäeval jalutasin Suure- Jaani kalmistul ja olen giidiks rat- taretkest osavõtjale, sümpaatselt Tapa noormehele, kes palus end juhutada Kappide, Saare ja Vaksi kalmudele. Need hauaplatsid olid täiesti korras, kuid läheduses, suure lehise all oli räämas ja prah- tid täis endise Reegoldi kooli kaua- (Järg 4. lk.)

